s 18 24-09-07 15:22 Side 2



KANSKJE FORSKER?: Even W. Greve går i fjerdeklasse og har mange år på å velge hvilken vei han skal gå. Men han vet allerede mye om hva som finnes i havet og har fisket krabber før. Det fant han på forskningsbordet også.

Forskningstokt ved kai

En hel liten forskningsverden la til kai i Kirkenes lørdag formiddag. Det som opprinnelig var ment for skoleelever ble en kilde til kunnskap for tilfeldig forbipasserende.

SVA

Anne Mette Bjørgan

Som en del av Forskningsuka 2007 har folk fra Universitetet i Tromsø vært på tokt med hurtigruta, fra Bodø til Kirkenes. Nesten 600 elever har besøkt utstillingen og fått kunnskap om marin bioprospektering og annet spennende som har med havet og framtida å gjøre. Nesten 90 elever i tiende klasse og første klasse på videregående skole var påmeldt fra Sør-Varanger også. Men det går ikke når båten kommer en lørdag formiddag da høstferien akkurat har begynt.

Framtidas kunnskap

I stedet ble det en åpen forestilling for et trettitall andre. Noen kom ens ærend for å få et glimt inn i forskningsverdenen, andre hadde egentlig tatt turen for å få seg kaffe ombord. Nå fikk de i tillegg et gløtt av slimål på glass, en sjøanemone som er blitt berømt gjennom en antirynkekrem, en smakebit stappfull av omega 3 og ikke minst en liten dose kunnskap om hav, forskning og framtid.

Hensikten med rundturen er å få flere elever til å velge realfag. Vil de unge være med på å utforske alt det som kan finnes i havet av forunderlige og rike stoffer må de ta med seg fag som fysikk og kjemi på videregående. Men da kan de også velge en vei der de kan være med på å utvikle framtidas medisiner og skaffe verden større kunnskap om oss selv.

For eksempel kan forskning på sel en gang kanskje gi oss bedre behandling av hjerneslag. Forskere undersøker nå hvorfor klappmyss kan dykke så lenge som en time uten å skade hjernen. Og hvorfor klumper ikke blodet i selen seg når det er så mye tjukkere enn vårt?

Stor satsing

Marin bioprospektering handler om å finne gener og stoffer i det som lever i havet for å for eksempel finne bedre og nye medisiner. Forskerne dro fram en sjøanemone som har uante muligheter. Siden den selv er så sårbar har den utviklet lammende stoffer for å beskytte seg. Det kan brukes til å utvikle smertestillende midler. Den kleber seg fast til underlaget. Det kan lære oss mennesker å lage organisk lim. Sjøanemonen dreper fiender med cellegift. Det kan vi bruke i behandling av kreft. Den renser maten den spiser og kan lære oss mer om antibiotika. Blant annet.

Spennende kunnskap ble formidlet for ganske få på hurtigruta lørdag formiddag. De som var der fikk vite at marin bioprospektering er et av landets store satsingsområder, bare slått av letingen etter olje og gass. Synd da at ikke målgruppa, elevene, fikk benyttet anledningen.

annemette@sva.no



FLOTT FETT: Pål Harald Hansen og barna Andreas og Anna prøvesmakte Barentsskinke, saltet og røkt sel, med tyttebærrømme. Det er mat fra nord, full av omega 3.



HAVETS KRAFT: Jeanette Hammer Andersen har doktorgrad i mikrobiologi og hadde en slimål på glass med seg på forskningsturen. Blant mye annet fra havet som har vakt forskernes interesse. Bak: interessert tilskuer Anita Hammer Guttormsen fra Tana.